



Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A régi Nemzeti Színház oszlopcsarnoka Cinkotára került*

Forrás:

Magyarország

3n

(Hely)

1925. 7. 11.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

a kultuszminisztérium.

Hosszas huzavona után végül az említett mozikoncertium megvásárolta az oszlopokat a minisztériumtól tizenötmillió koronáért és ezt az összeget a Nemzeti Színház országos alapja részére be is fizette.

Eleinte arról volt szó, hogy az anyagot fölhasználják a mozi építésénél, később azonban elálltak ettől a tervtől és kijelentették, hogy inkább lemondanak a tizenötmillióról, de az oszlopok elszállítására nem vállalkoznak. A kultuszminisztérium, amely már azt hitte, hogy a nagy kövek leestek a szivéről, most újra rettentő gondokba merült, hogy az emlékekkel mihez kezdjen.

Ekkor Szentessy Lajos főtanácsosnak, a régi Nemzeti telke gondnokának az az ötlete támadt, hogy

Osztályozás

792

Hely

Nemzeti Színház

Idő

"1925"

Személy

Helyszám

A régi Nemzeti Színház oszlopcsarnoka Cinkotára került

— *A Magyarorságot tudósítójától* —

Évtizedeken át százezer és száz-ezer ember sürgött-forgott alattuk, generációk emlékezetébe belevésődtek forró esték rajongó emlékei fűződnek hozzájuk — a régi Nemzeti Színház gyönyörű korinthusi oszlopai, néhány nap óta egy Goldmann József nevű cinkotai gazdálkodó telkén várják sorsukat, ahova a lélektelen adminisztráció juttatta azokat. Sok vergődésen, rengeteg sebesülésen és megaláztatáson mentek át az emlékek, a régi Nemzeti-nek ugyyszólván utolsó maradványai, amíg Goldmann kezére jutottak. Letöredezve, megkopva és meg-rugdosva heverték évekig a Nemzeti telkén, mert mostohaapjuk, a kultuszminisztérium, nem tudott az emlékekkel mit kezdeni és az illetékes ügyosztály, élén Kertész K. Róbert államtitkárral, hiába törte a fejét, hogy mitévő legyen velük, nem tudott semmi okosat kitalálni. Várták hát türelmesen a szétszedett oszlopok és az előcsarnok össze-vissza zuzott szobrai a jobb jövődőt.

Tudvalevő, hogy nemrégiben a Nemzeti telkét mozi céljaira kiadták egy Hübsch Mór dr. és Párdány Oszkár vezetése alatt álló konzor-

ciumnak, amely Márkus Emilia-park néven a mozit föl is építette. A telken összevissza dobált oszlopcsarnok utjában volt az építetteknek és fölkérték a kultuszminisztériumot, hogy szállítsa el. A fejtörés ismét megkezdődött, de újra eredmény nélkül. Végül a minisztérium boldog-boldogtalannak följánlotta az oszlopokat, még könyörgésre is fogta a dolgot, csak akadjon valaki, aki elviteti a maradányokat. Följánlották az érdekes relikviákat a Nemzeti tagjainak is, de azok közül csupán Márkus Emilia vitetett el két jobb állapotban levő szobrot villájának kertjébe. Megnézték az oszlopokat építészek, kőfaragók, de miután megállapították, hogy anyagukat nem lehet praktikus célra fölhasználni, lemondtak az elszállításukról. Ugyanigy járt a kultuszminisztérium néhány szállítással foglalkozó vállalkozóval is. Egy-egy oszlopdarab súlyát husz-huszonöt métermázsára becsülték és az elszállítást lehetetlennek mondták. Arra senkisémm gondolt, hogy az oszlopcsarnoknak nem az anyaga adja meg a becsét, hanem a hozzája fűződő nemzeti és kulturtörténelmi emlék. Legkevésbé gondolt erre persze

az oszlopokat föl kell ajánlani a fővárosnak. A fővárosnál arra gondoltak, hogy az oszlopcsarnokot a Margitszigeten kell elhelyezni, ami nem is lett volna rossz megoldás. A Margitsziget igazgatóságának részéről többször meg is nézte az oszlopokat Wild József egységspárti képviselő, szakértővel is megvizsgáltatta azokat s megígérte a minisztériumnak, hogy átveszi a Margitsziget számára. Ekkor azonban megint fölmerültek az szállítási nehézségek. Kiderült, hogy az elszállítás legalább tízmillióba kerülne, ezt az összeget pedig a Margitsziget vezetői soknak találták.

Az emlékek gondozásbavételétől tehát a főváros is visszalépett. Most újra kezdődött a minisztérium részéről az erőlködés, hogy a számára kétségkívül súlyos teher-től megszabaduljon. A mozi közben fölépült a telken, de az építkezés teljes befejezését a nagy helyet elfoglaló oszlopcsarnok akadályozta. Végül Goldmann Józsefnek kellett jönnie Cinkotáról, hogy a nagy problémát megoldja. Goldmann teljesen ingyen, egyetlen fillérenyi vételár nélkül kapta meg a kultuszminisztériumtól az oszlopokat és talán még dícsérő oklevelet is ígérték neki, csak már vitesse el azokat, annál is inkább, mert egyrészt hosszú ideig a járdán hevert az üzletek előtt és a kereskedők kártérítési pörrel fenyegetődtek.

Az elmúlt napokban aztán társzekerek jelelték meg a régi Nemzeti Színház előtt és nagy csapat munkás, — Goldmann emberei — akik három napon át szállították el Cinkotára az oszlopcsarnokot *Husz oszlóprészt, négy talapzatos és a négy, lírával diszitett korinthusi oszlopfőjét vitték el, továbbá az előcsarnok hét szobrát.* Az elszállítás nagy feltűnést keltett. Naphosszat csoportok nézték a szómorú látványt és fejszóválva mentek tovább az emberek, mikor meghallották, hogy a nemzetnek ez az emléke immár Goldmann ur birtoka.

Megkérdeztük Szentessy Lajos főtanácsos, telekgondnokot az oszlopcsarnokra vonatkozóan, aki értesüléseinket megerősítette. A főtanácsos szerint a kultuszminisztérium ismételten följajánlotta az oszlopcsarnokot a fővárosnak; megvételeire kínálta másoknak is, de senkisé sem tudott velük mit kezdeni. Végül kénytelenek voltak odaadni annak, aki az elszállításra vállalkozik.

Érdeklődtünk aziránt is, hogy Goldmann Józsefnek mi a célja az oszlopokkal. Goldmann vagy Cinkotán, vagy Mátyásföldön villát szándékozik építtetni és *a villa ele akarja fölláttatni az oszlopcsarnokot.* A régi Nemzeti Színház oszlopcsarnokában tehát a Goldmann-család fog ülni.